

**КИЇВСЬКИЙ СТОЛИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА
ГРІНЧЕНКА**

ЗАТВЕРДЖЕНО

Приймальною комісією

Протокол № 4 від 31. 03. 2025 року

Голова Приймальної комісії

Олександр ТУРУНЦЕВ

ПРОГРАМА

вступного випробування (іспиту) до аспірантури

Рівень вищої освіти: третій (освітньо-науковий)

Галузь знань: С Соціальні науки, журналістика інформація та міжнародні відносини

Освітньо-наукова програма: «Економіка»

На основі: освітнього ступеня «Магістр»
(освітньо-кваліфікаційного рівня «Спеціаліст»)

ПОГОДЖЕНО

Проректор з наукової роботи

та міжнародної діяльності

 Наталія ВІННІКОВА

РОЗГЛЯНУТО І ЗАТВЕРДЖЕНО

на засіданні вченої ради

Факультету економіки та

управління

Протокол № 4 від 25. 03. 2025 р.

Заступник Голови Вченої ради

 Катерина РЯБЕЦЬ

Київ – 2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Мета вступного іспиту в аспірантуру зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) полягає у визначенні фактичної відповідності рівня підготовки випускників закладів вищої освіти вимогам наукової підготовки за обраним фахом. Вступ до аспірантури за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) здійснюється на засадах вступних іспитів на загальних підставах, передбачених чинним законодавством на момент проведення вступних випробувань. Вступний іспит в аспірантуру зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями) проводиться для вступників, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень магістра (або освітньо-кваліфікаційний рівень спеціаліста). Програмою передбачено включення до орієнтовного переліку питань питання з дисциплін професійно-орієнтованого блоку. Вступне випробування проводиться у формі іспиту та передбачає відповідь вступника за трьома питаннями обраного білету. Час підготовки відповіді – 30 хв. Передбачено надавати відповіді українською мовою.

Програма розроблена у контексті нових вимог до освітньо-наукової підготовки дослідників за спеціальністю С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями). Програма побудована на основі міждисциплінарного підходу і містить питання із стратегічних напрямів реформування та державного регулювання національної економіки, питання ефективності господарювання на рівні міста та окремого підприємства, сучасних проблем глобалізованої світової економіки, розвитку науково-технічного прогресу, інвестицій та інновацій.

Окремими складовими елементами Програми є перелік питань до іспиту та список рекомендованої літератури, критерії оцінювання відповідей.

I. СТРУКТУРА ПРОГРАМНОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Перелік загальних питань для складання вступного іспиту зі спеціальності С1 Економіка та міжнародні економічні відносини (за спеціалізаціями)

1. Розвиток малих та середніх підприємств України в період війни.
2. Вплив глобалізації на сучасний економічний розвиток.
3. Вплив НТП на поглиблення економічних проблем сучасного світу.
4. Національна глобальна конкурентоспроможність України.
5. Процес інтеграції України у світове господарство: проблеми та перспективи.
6. Порівняльна характеристика лінійної та циркулярної моделей економіки.
7. Вплив цифровізації на розвиток національної економіки.
8. Сутність економічного потенціалу національної економіки.
9. Сутність та склад економічної безпеки національної економіки.
10. Сутність прогнозування та макроекономічного планування в національній економіці.
11. Основні макроекономічні показники розвитку національної економіки.
12. Сутність соціально орієнтованої економіки.
13. Методи державного регулювання економіки.
14. Характеристика державних соціальних стандартів: прожитковий мінімум, мінімальна заробітна плата, мінімальна пенсія.
15. Роль іноземних інвестицій у вирішенні проблем післявоєнного відновлення економіки України.
16. Інвестиційний процес, державна інвестиційна політика та механізм її реалізації.
17. Характеристика циклічності економічного розвитку.
18. Інтеграція економіки України у європейській простір.
19. Міграція населення та її вплив на національну економіку України.
20. Науково-технічний прогрес як основний фактор економічного зростання.
21. Соціальна відповідальність при прийнятті економічних рішень.
22. Тенденції розвитку домогосподарств України.
23. Вплив глобальних економічних та соціокультурних тенденцій на функціонування та розвиток міських агломерацій.
24. Фактори забезпечення сталого розвитку міст Україні в контексті економічної безпеки в умовах післявоєнного відродження.
25. Інфляція як об'єкт державного регулювання, причини та наслідки інфляції.
26. Характеристика видів зайнятості населення та безробіття як соціально-економічного явища.
27. Соціальна політика та соціальний захист населення.
28. Поняття інновації та інноваційного процесу, види інновацій.

29. Перехід України до циркулярної економічної моделі розвитку.
30. Ринкова інфраструктура та її роль у формуванні соціально-орієнтованої економіки.
31. Поняття критичної інфраструктури національної економіки та забезпечення її захисту.
32. Розвиток економіки Києва як складової частини національної економіки України.
33. Ресурсний потенціал підприємств.
34. Інвестиційна й інноваційна діяльність підприємств.
35. Контролювання, моніторинг і діагностика діяльності підприємств.
36. Характеристика підприємства як суб'єкта господарювання, види підприємств.
37. Конкурентоспроможність підприємства на внутрішньому ринку.
38. Характеристика основного капіталу підприємства (основні фонди).
39. Характеристика оборотного капіталу підприємства (оборотні засоби).
40. Характеристика інтелектуального капіталу підприємства.
41. Поточне та оперативне планування підприємства, бізнес-плани підприємства.
42. Фінансово-економічні результати діяльності підприємства.
43. Поняття виробничої та соціальної структури підприємства.
44. Ефект та ефективність діяльності підприємства: сутність та відмінності.
45. Цілі сталого розвитку як парадигма сучасної соціальної економіки.
46. Особливості залучення інвестицій у розвиток та реконструкцію житлового фонду міст України.
47. Характеристика нематеріальних ресурсів та нематеріальних активів підприємства: сутність, види та амортизація.
48. Методи ціноутворення та види цін на продукцію (послуги) підприємств.
49. Фактори економічного зростання національної економіки у період післявоєнного відродження.
50. Характеристика типів організаційних структур управління підприємством.
51. Інвестиційна привабливість та система показників, які її характеризують.
52. Характеристика міжнародної міграції робочої сили.
53. Пріоритетні напрями міжнародного технологічного співробітництва для України.
54. Економічні ефекти міжнародної економічної інтеграції.
55. Характеристика типів міжнародної інтеграції.
56. Характеристика організаційних форм співробітництва Україна-НАТО в економічній сфері.
57. Україна у міжнародних міграційних процесах: наслідки, переваги, загрози.
58. Соціально-економічні наслідки міграції робочої сили.

59. Характеристика зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
 60. Характеристика динаміки експортно-імпортних операцій в національній економіці.

II. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Кількість балів (max – 200)	Критерії
180 – 200	Виставляється за глибокі знання програмного матеріалу; вміння аналізувати явища, які вивчаються, у їхньому взаємозв'язку і розвитку, чітко і лаконічно; логічно і послідовно відповідати на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач; вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
160 – 179	Виставляється за ґрунтовні знання програмного матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язування практичних задач.
140 – 159	Виставляється за міцні знання програмного матеріалу, аргументовані відповіді на поставлені запитання, які, однак, містять певні (несуттєві) неточності; вміння застосовувати теоретичні положення під час розв'язання практичних задач.
120 – 139	Виставляється за посередні знання програмного матеріалу, мало аргументовані відповіді, слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
100 – 119	Виставляється за слабкі знання програмного матеріалу, неточні або мало аргументовані відповіді, з порушенням послідовності його викладання, за слабе застосування теоретичних положень при розв'язанні практичних задач.
1 – 99	Виставляється за незнання значної частини програмного матеріалу, істотні помилки у відповідях на запитання, невміння орієнтуватися під час розв'язання практичних задач, незнання основних фундаментальних положень.

III. СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Господарський кодекс України від 16.01 2003 р. № 436-IV. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
2. Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755- VI р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
3. Про інвестиційну діяльність: Закон України від 18.09.1991 р. № 1560-XII. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
4. Про інноваційну діяльність: Закон України від 4.07.2002 р. № 4-IV / URL: <http://zakon1.rada.gov.ua>
5. Про інформацію: Закон України від 02.10.1992 р. № 2657-XII. URL: <http://zakon.rada.gov.ua>
6. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19>
7. Національна економіка: навчальний посібник (у рисунках, схемах і таблицях) / О. І. Котикова, О. А. Горобченко, Т. Г. Олійник, І. Г. Крилова, І. О. Мельник, О. А. Купчишина. Миколаїв : Іліон, 2020. 196 с.
8. Національна економіка. Конспект лекцій / О.О. Завгородня, В.В. Білоцерківець, В.М. Тарасевич та ін.; за ред. О.О. Завгородньої. Дніпро. НМетАУ, 2018. 144 с.
9. Чернявська О.В. Національна економіка. Навч. посіб. К.: Алерта, 2018. 502 с.
10. Макроекономічна політика у макроекономічній стабілізації національної економіки: монографія / за наук. ред. проф. І.В. Радіонової. К.: ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», 2017. 240 с.
11. Економічна стратегія та політика реалізації європейського вектору розвитку України: концептуальні засади, виклики та протиріччя: монографія / за ред. Член.-кор. НАН України, д.е.н. проф. В.Д. Базилевича, д.е.н., проф. В.Л. Осецького. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка; ТОВ «СІК ГРУП Україна», 2018. 536 с.
12. Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики. Київ. Центр Разумкова. 2020. 99 с. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2021_sektor_eu_ukr.pdf
13. Економіка підприємства : навчальний посібник для здобувачів вищої освіти / Н. Ю. Рекова, Є. О. Підгора, В. В.Ровенська, В. С. Рижигов, О. В. Латишева, І. Ю. Єрфорт, Т. П. Гітіс, І. І. Смирнова, С. В. Касьянюк. Краматорськ : ДДМА, 2021. 236 с.
14. Лойко В.В., Макаровська Т.П. Економіка підприємства: [навч. посібн.]. К.: КНУТД, 2015. 267 с.
15. Економіка підприємства [Текст] : підручник / за заг. ред. Л. Г. Ліпич. Луцьк : Вежа-Друк, 2021. URL: <https://lib.lntu.edu.ua/sites/default/files/2021-12/%D0%95%D0%BA%D0%BE%D0%BD%D0%BE%D0%BC%D1%96%D0%BA%D0%B0 %D0%B5%D0%BB%D0%B5%D0%BA%D1%82%D1%80%D0%BE%D0%BD%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D0%BF%D1%96%D0%B4%D1%8>

[0%D1%83%D1%87%D0%BD%D0%B8%D0%BA%20%281%29.pdf](https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text)

16. Методичні рекомендації щодо розрахунку рівня економічної безпеки України / Наказ Міністерства економічного розвитку і торгівлі України від 29.10.2013 р. № 1277. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v1277731-13#Text>

17. Економіка невизначеності: зміст, оцінювання, регулювання: колективна монографія / за ред. І. Ф. Радіонової. – К.: Університет «КРОК», 2021. – 287 с.

18. Лойко В.В., Александров Б.В. Розвиток мікро-, малих та середніх підприємств України в період війни. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). С. 273-284. DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0127>.

19. Лойко В.В., Вербняк Т.М. Фактори забезпечення сталого розвитку міст України в контексті економічної безпеки в умовах післявоєнного відродження. *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). С. 318-328. DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0131>

20. Loiko V., Pylkin M. The essence, structure and features of attracting investment in development and reconstruction of the housing stock of Ukrainian cities (Сутність, структура та особливості залучення інвестицій у розвиток та реконструкцію житлового фонду міст України). *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 2 (14). С. 191 – 202. DOI: <http://doi.org/10.32750/2024-0219>

21. Бобров Є.А. Стан та перспективи переходу до економіки циклічного типу. *Вчені записки Університету «КРОК». Зб. наук. праць*. Вип. 4 (60). 2020. С. 157-169.

22. Лойко В.В., Храпкіна В.В., Маляр С.А., Руденко М.В. Економіко-правові засади забезпечення захисту критичної інфраструктури. *Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики*. 2020. Том 4. № 35. С. 426 - 438.

23. Резнікова Н.В., Шлапак А.В., Іващенко О.А. Від промислових екосистем до систем цифрової економіки: нові бізнес-моделі і моделі конкуренції в умовах діджиталізації міжнародної торгівлі товарами і послугами. *Вісник Хмельницького національного університету. Серія Економічні науки*. 2023. № 2. С.332 – 340.

24. Loiko V., Bobrov Ye., Bratko M., Voitseshchuk A., Maliar S. Waste management and prospects for the development of circular economy technologies. *Збірник наукових праць «Фінансово-кредитна діяльність: проблеми теорії та практики»*. № 5 (40). 2021. С. 609 - 619.

25. Жукова Ю., Василенко В., Юрченко О. Стратегії забезпечення економічної безпеки країни в умовах глобальних викликів. *Herald of Khmelnytskyi National University. Economic Sciences*. 2024. Випуск 328 (2), С. 401-409. URL: <https://heraldes.khmnmu.edu.ua/index.php/heraldes/article/view/135>

26. Тшонковські К., Ушенко Н. Стабілізація економіки країни в умовах кризи. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2023. Вип. 49. С.

143-148. URL: <https://doi.org/10.32782/2413-9971/2023-49-27>

27. Shlapak A., Ivashchenko O., Nykoniuk K. City target programs as tools for ensuring social security of city residents (Міські цільові програми як інструменти забезпечення соціальної захищеності мешканців міста). *European scientific journal of Economic and Financial innovation*. 2024. № 1 (13). P. 48-55. URL: <https://journal.eae.com.ua/index.php/journal/article/view/247>

28. Панченко В.Г., Резнікова Н.В., Карп В.С., Іващенко О.А. Міжнародна трудова міграція: історичні закономірності та парадокси впливу на соціально-економічний розвиток країн-реципієнтів грошових переказів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2024. № 1. С. 12-21. URL: <https://www.nayka.com.ua/index.php/investplan/article/view/2760>